

РЕШЕНИЕ

№ 36985

гр. София, 10.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав, в публично заседание на 22.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **3307** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административно процесуалния Кодекс /АПК/ във връзка с чл.40 от ЗДОИ.

Образувано е по жалба на Съюза на съдиите в България против мълчалив отказ на ВСС да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация рег.№ВСС-2011 от 29.01.2025г.

Обосновава съображения за незаконосъобразност на оспорения мълчалив отказ, тъй като единствената призната от закона възможност за процедиране е задълженият субект да се произнесе с изричен акт. Моли да се отмени мълчаливия отказ и преписката да се върне за произнасяне.

Ответникът- Висш съдебен съвет чрез процесуалния си представител поддържа недопустимост на жалбата, евентуално неоснователност. Претендира юриск.възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Съюз на съдиите в България е подал заявление за достъп до обществена информация рег. №ВСС-2011 от 29.01.2025г. до ВСС с искане за предоставяне достъп до обществена информация, а именно:

- Обобщени данни , получени от Върховна прокуратура за броя на досъдебните производства и предварителни прокурорски проверки срещу съдии и от Софийски апелативен съд

за прилаганите специални разузнавателни средства по отношение на съдии.

- Информация получена от Временната комисия на какъв етап са разследванията за дейността на групите на М. Б. „Нотариуса“ и П. П. „Еврото“, вкл. за заплахите спрямо съдиите Ц. Л. и В. Ц., какъв е предметът на разследванията, има ли данни за съпричастни към престъпната дейност магистрати, на какъв етап са производствата и има ли привлечени лица към наказателна отговорност.

Посочено е , че желаната форма за достъп е да бъде изпратена на ел. поща.

На основание чл. 28, ал.1 от ЗДОИ, заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране.

Съдът като съобрази задължителните указания на ВАС , дадени с определение № 7123 от 25.06.2025г по адм д № 5741/ 2025г на Пето отделение:

С посоченото определение е възстановен срока за обжалване от Съюза на съдиите в България против мълчалив отказ на ВСС да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация рег.№ВСС-2011 от 29.01.2025г.

По адм д 3307 / 2025г е постановено определение № 11887 от 7.04.2025г с което на осн чл.159 т.5 АПК е оставена без разглеждане жалбата на Съюза на съдиите в България против мълчалив отказ на ВСС да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация рег. №ВСС-2011 от 29.01.2025г. и е прекратено производството по делото. Това определение не е обжалвано и е влязло в законна сила на 1.05.2025г. Въпреки това, съгласно практиката на ВАС /виж О № 9816 от 29.09.2021г по адм д 8851/2021г / възстановяването на срока за обжалване заличава последиците от прекратяването на съдебното производство и води до възобновяване на делото по оспорване на административния акт пред първоинстанционния съд. С възстановяването на срока пропуснатото процесуално действие придобива с обратна сила процесуална релевантност и се смята за своевременно извършено, т.е. при основателност на искането по чл. 161, ал. 1 АПК, за надлежното провеждане на съдебното производство не е необходимо да бъде отменено прекратителното определение.

Жалбата е подадена от лице с надлежна процесуална легитимация, срещу мълчалив отказ – акт, който подлежи на обжалване, подадена е пред надлежен съд, поради което е процесуално допустима.

Безспорно ВСС е задължен субект по чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ. В цитираната разпоредба е регламентирано изрично задължението на държавните и общински органи да осигурят достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от тях . Насрещно на това задължение е правото на гражданите да изискат информация от държавен орган или учреждение, публичноправна организация по въпроси, които представляват за тях законен интерес, освен ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права /чл. 41 от Конституцията на Република България/.

Съгласно Решение № 7 от 4 април 1996г. по к.д. № 1 от 1996г.: „правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки - физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани. То се отнася и за печата, и за другите средства за масова информация. От друга страна, чл. 41, ал. 2 от Конституцията гарантира на гражданите достъп до информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес. /.../ Правото да се търси и получава информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията обхваща задължението на държавните органи да осигуряват достъп до общественостанова информация. Съдържанието на това задължение подлежи на определяне по законодателен път. То

включва задължение на държавните органи да публикуват официална информация, както и задължение да се осигурява достъп до източници на информация. Неговото ограничаване на основанията, посочени в изр. 2, изисква установяване по законодателен път на обстоятелствата, които се отнасят до съображения за национална сигурност или защита на обществения ред. Това се отнася и до основанията, на които може да бъде отказвана информация на гражданите от страна на държавни органи или учреждения съгласно чл. 41, ал. 2 от Конституцията. Правото, установено в тази разпоредба е лично. То се свързва с обоснован законен интерес на гражданите, а ограничаването му - със създаването на законова регламентация на хипотезите, в които информацията съставлява държавна тайна или друга тайна, за която съществуват предвидени от закона основания за опазването ѝ“.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация /ОИ/ е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В писменото становище от 16.10.2025г ответникът твърди, че търсената информация не била обществена, поради което нямал задължение да се произнесе, и не е формиран мълчалив отказ. Това негово становище влиза в противоречие с първоначално заявено от него в писмо от 13.02.2025г , че удължава срока за разглеждане на заявлението, предвид големия обем поискана информация. Тоест, първоначално ответникът приема, че търсената информация е обществена, но предвид големия ѝ обем удължава срока за разглеждане на заявлението, а впоследствие поддържа, че информацията не е обществена. Според съда, в случая потърсената и отказана информация има характер на обществена такава, тъй като е свързана с обществения живот в страната. Тази обществена информация може да бъде обективирана върху хартиен, електронен или друг носител /като звукозапис или видеозапис; чл. 2, ал. 2 във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗДОИ/. Допустимо е предоставянето на информация под формата на писмена справка, когато в същата са систематизирани конкретни данни, налични за определения период в администрацията на ответника. С оглед търсената от Съюза на съдиите информация се установява, че тя е и служебна - която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации /чл. 11 във връзка с чл. 9, ал. 1 от ЗДОИ/.

Достъпът до служебна обществена информация е свободен и може да бъде ограничен в изрично изброените в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ хипотези.

Правопораждащ факт за задължителното произнасяне по реда на чл. 28 от ЗДОИ на ВСС е характера на исканата информация. Ако исканата от заявителя информация е обществена по своя характер /както е в случая/, органът е длъжен да се произнесе по направеното искане, като предостави или откаже предоставянето на исканата информация с оглед на ограниченията по чл. 37, ал. 1 ЗДОИ. Ако исканата информация не е обществена по своя характер, за сезирания орган няма да е налице задължение за произнасяне, тъй като компетентността му не би имала обект, по отношение на който да бъде упражнена. Характера на исканата информация и реда, по който следва да се предостави, са обстоятелства, които следва да бъдат съобразени от административния орган при преценка на основателността на искането, като в случай, че органът установи, че редът по ЗДОИ е неприложим /както твърди в становището от 16.10.2025/, следва да изложи мотиви в тази насока. Според правилото на чл. 38 от ЗДОИ задълженият субект е длъжен изрично да се произнесе в законоустановения срок по подаденото пред него заявление за достъп до обществена информация, с акт в който, при хипотезата на отказ, мотивирано да посочи кои са фактическите и правни основания, поради които не е възможно предоставяне на достъп до търсената информация.

По отношение твърденията, че търсената информация била публично достъпна на

интернет страницата на ВСС, то това е релевантно за формата за предоставяне на информация. Разпоредбата на чл. 15 от ЗДОИ регламентира публикуване на актуална обществена информация. След като ответникът поддържа, че информацията е публикувана на интернет страницата му, то това означава, че е приел че е обществена такава. В ЗДОИ липсва регламентация какво е очакваното поведение у задължения орган, когато е заявена информация публикувана по реда на чл. 15 от ЗДОИ. По аналогия с правомощията на задължените субекти по чл. 32 от ЗДОИ и спазвайки основния принцип на ЗДОИ за откритост, включващ в себе си и задължението за служебно съдействие от страна на органите при намирането на търсената информация, ВСС е следвало да укаже конкретното местонахождение на търсената информация, а именно на интернет страницата, а не мълчи. Тоест, ответникът следва да посочи интернет адрес, където се съхраняват или са публикувани данните, с което е да удовлетвори желанието на заявителя относно формата на предоставяне на информацията. Ако информацията е налична на интернет адрес, който изрично е посочен /интернет страницата/, то заявителят е удовлетворен с посочване на мястото, където се съхранява информацията и с това му се осигурява достъп до нея.

При анализ на приетите по делото писмени доказателства, съдът приема, че ответникът е нарушил приложимия материален закон- чл.28, ал.2 ЗДОИ като не се е произнесъл писмено по подаденото заявление за достъп до обществена информация. Тази разпоредба задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение.

С оглед характера на обществените отношения, които урежда приложимия материален закон /предмета и целта на закона/ и при изричната разпоредба на чл. 28, ал.2, чл. 34, чл.38 и чл.39 ЗДОИ за формата и съдържанието на решението, както и за връчването му, е налице императивна законова разпоредба, която изисква и задължава субектите по чл.3 от закона да се произнесат писмено по заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация. При направено искане за достъп до информация задълженият субект е длъжен да разгледа подаденото заявление, извършвайки поредица от действия, регламентирани в разпоредбите на чл. 28 – чл. 33 вкл. от ЗДОИ, вследствие на които да прецени исканата информация дали е такава по определението на закона или не, налице ли са законови ограничения за достъп до исканата информация и в зависимост от това да уважи искането в пълен или ограничен обем, или да постанови мотивиран отказ. Това правило е приложимо и в случаите, когато задълженият субект прецени, че търсената информация не може да бъде получена на основание ЗДОИ. Единствената призната от специалния закон възможност за процедиране е да се постанови решение за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до поисканата информация, за което да бъде уведомен заявителя. Правната конструкция по чл.58, ал.1 от АПК, уреждаща необорима презумпция, че сезираният орган не е съгласен /налице е формиран отказ/ и фикция за произнасяне /годен за обжалване акт/, е установена в защита на заявителя като му предоставя възможност да се защитава срещу бездействието на сезирания орган. След като специалният закон /ЗДОИ/ изисква изрично произнасяне на задължения субект, то неговото мълчание винаги се явява незаконосъобразен отказ в хипотезата на чл.58, ал.1 АПК. Доколкото в производство по ЗДОИ законодателят изрично е изключил възможността за мълчалив отказ по подадено заявление за достъп до обществена информация, тази недопустимост обуславя извод, че оспореният мълчалив отказ да предостави информация по подадено заявление подлежи на отмяна само на това основание. Безспорно установено в случая е, че ответникът е задължен да се произнесе по постъпилото искане, доколкото същият е компетентен и исканата информация има качеството на обществена по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Въпреки това липсва съответно на закона

произнасяне, поради което обжалвания мълчалив отказ се явява незаконосъобразен.

Мълчалив отказ по ЗДОИ е недопустим. За ответника в качеството му на задължен субект по чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ е възникнало задължението да разгледа подаденото от жалбоподателя заявление за достъп до обществена информация и да се произнесе по поставените въпроси по начина и в сроковете, регламентирани в закона, като съгласно разпоредбата на чл. 38 от ЗДОИ, административният орган и в случай на отказ е следвало да издаде мотивирано писмено решение за това. Разпоредбата на чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ задължава органите или изрично определените от тях лица да се произнесат с решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и да уведомят писмено заявителя за своето решение.

Необсъждането на направеното заявление препятства както жалбоподателя, така и съда да изведе волята на органа и практически се приравнява на липса на мотиви.

С оглед изложеното, процесният мълчалив отказ акт страда от пороци, обосноваващи незаконосъобразността му. Отказът следва да бъде отменен, а административната преписка да бъде върната на задължения субект за произнасяне. При новото произнасяне актът следва да бъде постановен от компетентния за това орган по чл. 3 ЗДОИ във връзка с чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ, в предвидената писмена форма - решение, което да съдържа посочените в чл. 34, съответно чл. 38 от ЗДОИ реквизити, и при спазване на предвидената в Глава трета на ЗДОИ процедура за предоставяне на достъп до обществена информация.

Относно разноските: Жалбоподателят не претендира разноски. С оглед изхода на спора, на ответника не се дължи юриск. възнаграждение.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ мълчалив отказ на Висшия съдебен съвет /ВСС/ да се произнесе по заявление за достъп до обществена информация рег.№ВСС-2011 от 29.01.2025г. на Съюза на съдиите в България.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Висш съдебен съвет за произнасяне по заявлението в четиринадесет дневен срок от влизане на настоящото решение в сила съобразно мотивите, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Съдия: